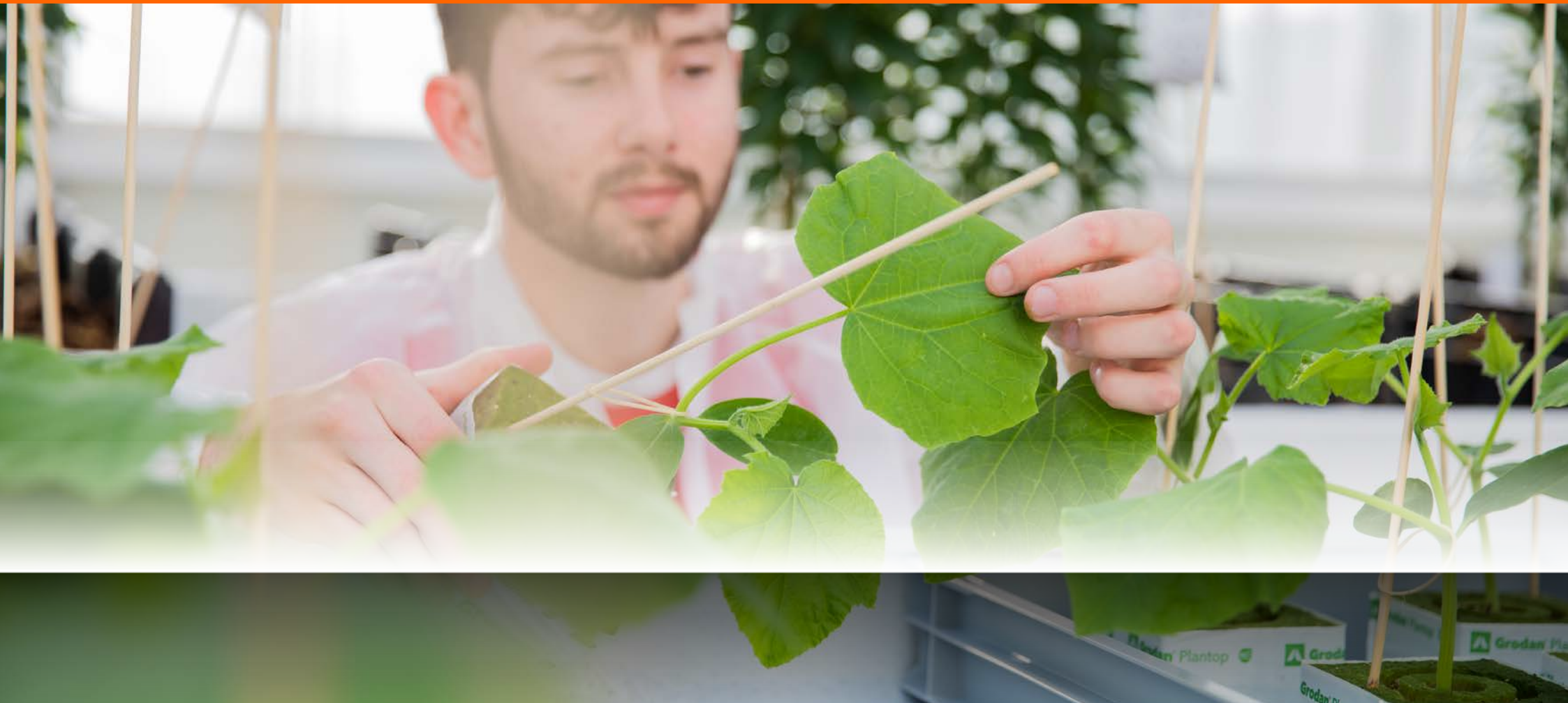

Jaarverslag 2022

TRADE AND
INNOVATE WITH
THE DUTCH

Inhoudsopgave

TINL missie	4
Van de voorzitter	6
Gezamenlijke resultaten 2022	8
Highlights 2022	14
Ondernemers aan het woord	20
TINL partners aan het woord	26
Kracht van de regio	38
Trade Relations Programma	46
Publiek-private samenwerking	50
Contact	54

Omslagfoto: InnovationQuarter
Foto pagina 3: InnovationQuarter

TINL missie

Trade and Innovate NL (TINL) helpt ondernemers in Nederland bij hun internationale plannen en ambities. Vele van deze ondernemers lopen tegen de grenzen aan van de Nederlandse markt. Deze is voor hen simpelweg te klein, voor duurzame groei is omzet in het buitenland noodzakelijk. Dit doen we door samen te werken op het niveau van Rijk, regio, provincie en steden. Samen zetten we onze netwerken, kennis en expertise in om ondernemers te helpen en het totale bereik in Nederland te vergroten. Zo creëren we toegevoegde waarde voor Nederland.

— Het netwerk

Trade and Innovate NL bestaat uit de volgende publieke partners: Amsterdam Trade & Innovate, Brabantse Ontwikkelings Maatschappij (BOM), Brainport Development, Horizon Flevoland, Impuls Zeeland, InnovationQuarter, LIOF, NOM, Oost NL, Rotterdam Partners, ROM Utrecht Region en Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). De spreiding van onze partners laat zien dat het TINL-netwerk het hele land dekt.

— De focusgebieden

De samenwerking spitst zich grotendeels toe op de landen Duitsland, Verenigde Staten, China en het thema Smart Cities. Op deze landen stemmen TINL-partners activiteiten structureel gezamenlijk af. Samen ontwikkelen ze meerjarige programmering om ondernemers ook op

langere termijn strategisch te ondersteunen. Maar de samenwerking reikt ook verder dan deze focusgebieden. In verschillende samenstellingen werken de partners aan thema's en landen die in de verschillende regio's belangrijk zijn.

— Het secretariaat

RVO voert het secretariaat van Trade and Innovate NL. Een klein team bewaakt de voortgang en samenwerkingsafspraken. Het secretariaat zorgt er voor dat iedereen binnen het netwerk elkaar kent en goed weet te vinden en initieert kennisdelingsevents om optimaal van elkaar te kunnen leren. Ook bewaakt ze de planning van alle werkgroepen, coördineert jaarverslagen, Trade Relations Programma, klanttevredenheidsonderzoeken, communicatie, strategie en ontwikkeling binnen Trade and Innovate NL.

Van de voorzitter

Internationaal opererende ondernemers kregen in 2022 veel nieuwe uitdagingen op hun pad. Geopolitieke ontwikkelingen, de oorlog in Oekraïne en de stijgende prijzen raakten iedereen hard. We zagen in 2022 ook verstoringen in productieketens, blijvend hogere transportkosten en toenemende zorgen over strategische afhankelijkheden, security en intellectual property rights. Gelukkig is gedurende het jaar corona wel meer naar de achtergrond verdwenen. Ook ontstonden er nieuwe kansen voor het Nederlandse bedrijfsleven door o.a. versnelling van investeringen in duurzaamheid, energietransitie en digitalisering. Als netwerk waren we blij dat we ondernemers en elkaar weer vaker in het echt konden ontmoeten. Daarnaast zijn we verheugd over de verdere groei van ons bereik, de positieve beoordeling die we van ondernemers kregen en in het bijzonder over het structureel maken van het Trade Relations Programma. Hierdoor kunnen we ondernemers tijdens keukentafelgesprekken persoonlijk blijven adviseren op het gebied van internationalisatie.

Als netwerk ondersteunden we ondernemers door in 2022 meer dan 703 individuele accountgesprekken met Nederlandse mkb-bedrijven te voeren, waaruit gemiddeld 1,7 opvolgende activiteit per gesprek kwam. We organiseerden 196 activiteiten, waaronder o.a. digitale events, programma's, missies en subsidies, die meer dan 4000 deelnemers aantrokken. In de loop van het jaar zagen we dat met het verdwijnen van de coronamaatregelen een groot deel van de activiteiten weer fysiek

kon worden. Met de lessen uit de coronatijd hebben we een nieuwe balans gezocht tussen fysieke en digitale bijeenkomsten, waardoor we ondernemers efficiënt en effectief kunnen ondersteunen. Dit zagen we bijvoorbeeld terug in de Export Acceleratorprogramma's die ook dit jaar weer zijn georganiseerd.

De verschillende TINL-partners zorgen met elkaar voor een verbeterde afstemming en samenwerking bij gezamenlijke activitei-

ten, zoals missies of trainingsprogramma's. Daarnaast profiteren ondernemers meer en meer van het gezamenlijke aanbod, doordat de partners hen naar elkaar doorverwijzen als ze beter passen bij de ecosystemen en activiteiten in de andere regio's. Zo werd bijvoorbeeld een Drentse ondernemer via het Duitse netwerk van Oost NL (Gelderland, Overijssel) geholpen aan positionering op de Duitse markt. Dit is te lezen in het ondernemersverhaal van BMTECH in dit jaarverslag.

Met trots laten we in dit jaarverslag de bereikte resultaten zien, geven we een inkijkje in de regionale ecosystemen én lichten we enkele voorbeelden uit van ondernemers die we dit jaar hebben ondersteund.

Als netwerk bouwen we komend jaar actief verder aan de publiek-private samenwerkingen, goede afgestemde programma's, events, missies en onze gezamenlijke dienstverlening voor Nederlandse mkb-bedrijven. In 2023 gaan we

verder met onder andere het uitwerken van meerjarige programmeringen op landen en thema's, het TRP-Programma en de externe positionering van het netwerk. Op deze manier werken we samen aan een sterker Nederland in de wereld.

Namens alle partners,

Annette Wijering,
Voorzitter Trade and Innovate NL

Gezamenlijke resultaten 2022

gezamenlijke activiteiten
196

deelnemers
4000

Fysiek
86%

publiek-private activiteiten
32%

tradeandinnovate.nl
bezoekers
3195
(2022)

kennisdelingsevents
8

trade relations gesprekken
703
(2022)

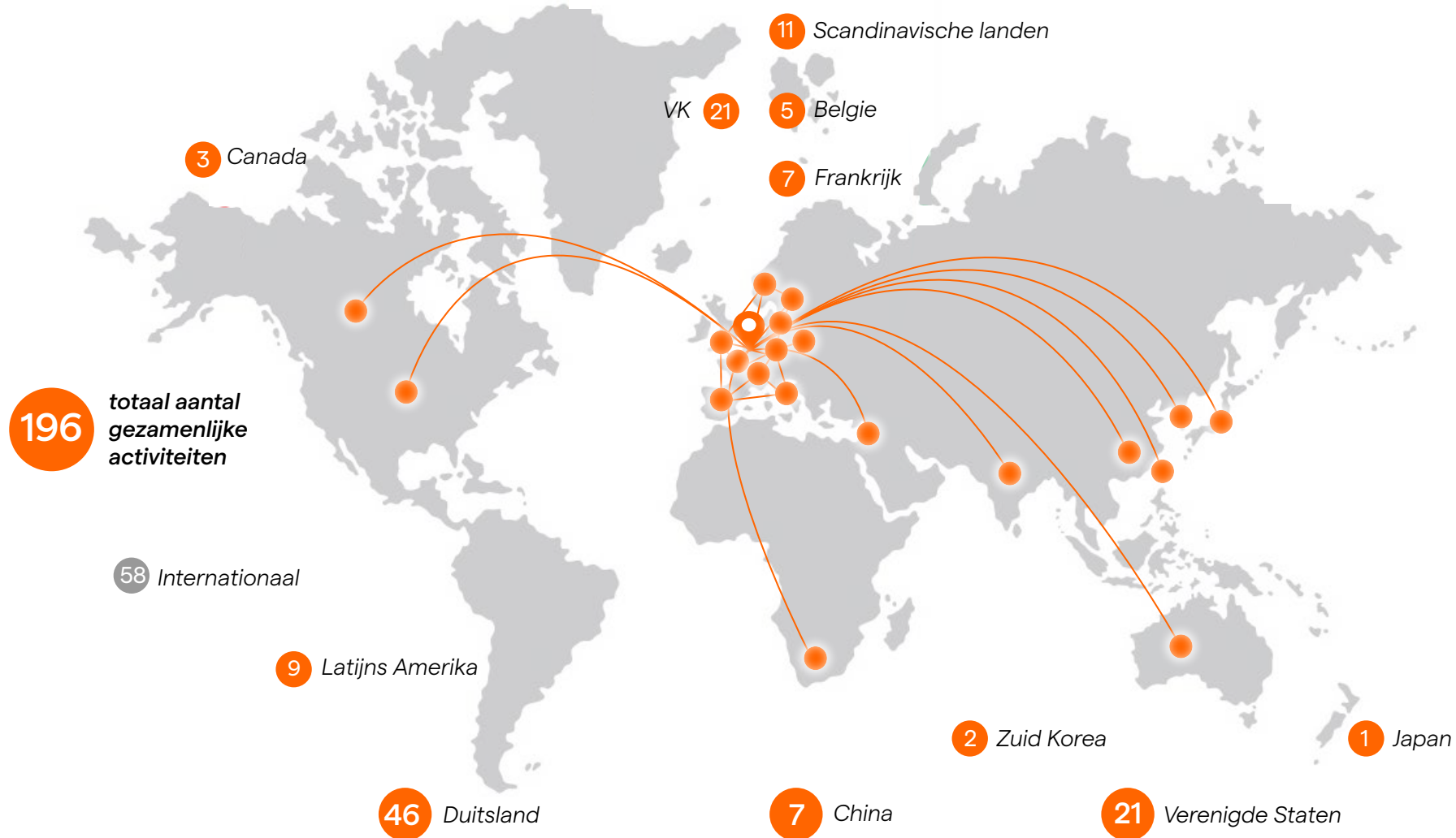

TINL partners / collega's
12 / 120

BAR evenementen
26

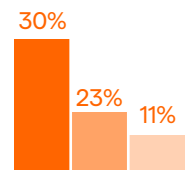
Gezamenlijke resultaten 2022

Gezamenlijke resultaten 2022

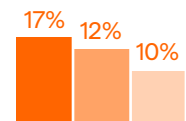
Top-3 doellanden

1. Internationaal
2. Duitsland
3. Verenigde Staten

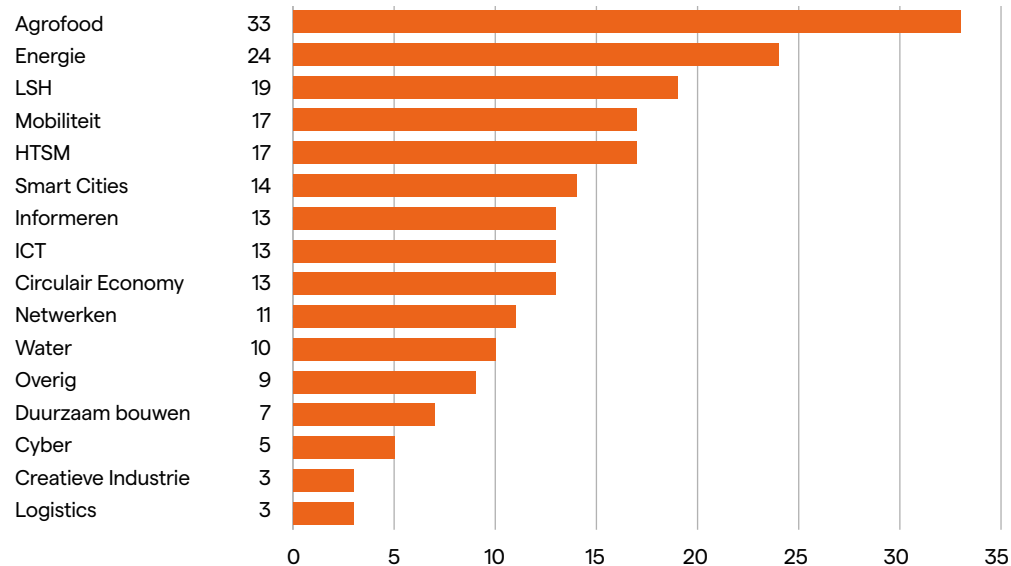
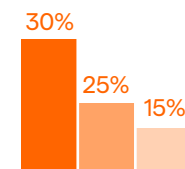
Top-3 sectoren

1. Agrofood
2. Energie
3. LSH

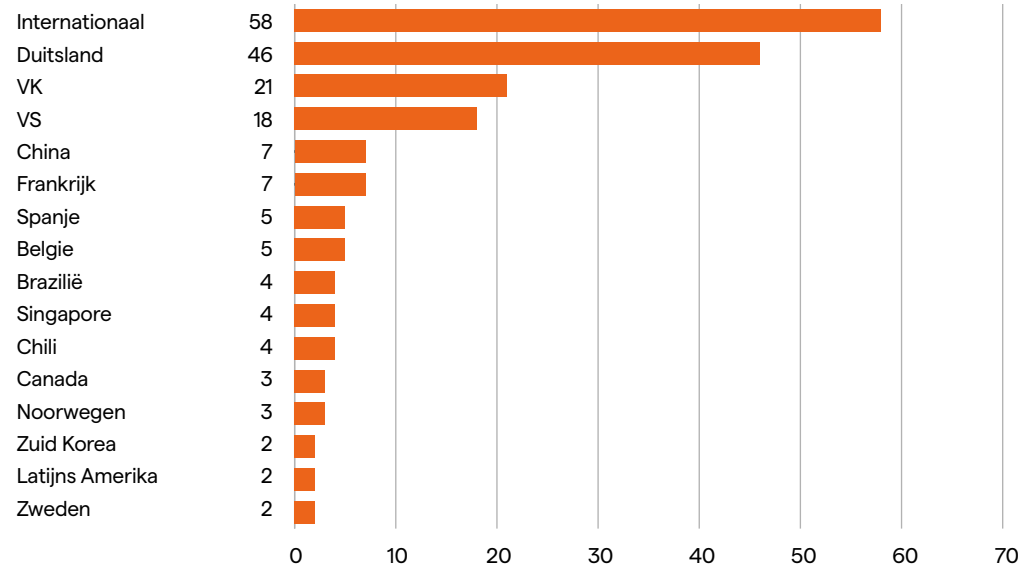

Top-3 type evenement

1. Netwerkevent
2. Missie fysiek
3. Beurs

Criterium: vastgelegd in Achilles en gemeld als TINL activiteit

Criterium: vastgelegd in Achilles en gemeld als TINL activiteit

Highlights 2022

In 2022 zorgde het afzwakken van de coronapandemie voor mogelijkheden om minder vanachter het beeldscherm en meer vanuit het veld te kunnen doen. In de loop van het jaar organiseerden de TINL-partners weer fysieke activiteiten en reisden ondernemers weer echt over de grens voor handelsmissies en beurzen.

— Events en missies

— *Electric Vehicles Symposium (EVS) 35*
In juni vond in Oslo de 35e editie plaats van het Electric Vehicle Symposium (EVS). Dit is het grootste congres met vakbeurs ter wereld op gebied van elektrisch vervoer en is daarmee hét platform om kennis en innovatie op te doen en te delen, te netwerken en vooral: zaken te doen! Nederland werkt hard aan het behouden van onze koploperspositie op

EVS Oslo - foto Amsterdam Trade & Innovate

het gebied van elektrisch vervoer. Op EVS stond een groot Netherlands Pavilion. Daar werd de Nederlandse aanpak op het gebied van zero emissie gedemonstreerd vanuit de hele waardeketen, zoals vervoersmiddelen, energie (transitie), infrastructuur en mobiliteitsdiensten. Het paviljoen was een samenwerking van het Ministerie van I&W, RVO en vijf regionale TINL partners. Een delegatie met vijftig bedrijven reisde af naar Oslo. In de 'Dutch room' kregen bedrijven een podium en bezocht het internationale publiek in grote getale de panels over onder meer Smart Charging.

Ondernemersreis International Manufacturing Technology Show — (IMTS) Chicago 2022

"Seeing is believing"! Met tien ondernemers uit de Nederlandse maakindustrie zijn de BOM, InnovationQuarter, RVO, Metaalunie en het NL CG Chicago in september 2022 samen op pad geweest in Chicago voor de IMTS Ondernemersreis 2022. Wat hebben de Nederlandse bedrijven op de beurs gezien? Machines, robots, software, systemen & tech die zorgen voor slimme automatisering. Deelnemers waardeerden het bezoek aan

het Amerikaanse bedrijf Accurate Metal Fabricating zeer, waar ze gesprekken voerden met enthousiaste Amerikaanse collega's. De Nederlandse ondernemers hadden ook matchmaking-gesprekken met mogelijke zakenpartners. Daarnaast stonden zes Amerikaanse sprekers hen graag te woord over zakendoen in "Manufacturing of the Mid-West" tijdens de Business Breakfast meetings en netwerkbijeenkomsten. De ondernemersreis heeft gezorgd voor connecties, context en contact met partners in een 'live' Amerikaanse business setting. Het succes kwam mede door de uitstekende voorbereiding van de Nederlandse bedrijven. Daarnaast werden de reis en het inhoudelijke programma erg goed beoordeeld door de deelnemers.

IMTS - foto BOM

— *Level Up- start-up workshop internationaliseren in Eindhoven*
In Brainport Eindhoven werken diverse partners samen in The Gate, ter ondersteuning van innovatieve (tech)start-ups.

Level Up start-up workshop - foto Brainport development

Brainport Development, BOM, TU/e en andere partners bieden gezamenlijk hun dienstverlening aan start-ups via dit 'loket'. Tijdens de conferentie Level Up organiseerden Brainport Development, BOM en RVO de workshop 'Conquering the World with your start-up - here you find help'. Deze richtte zich op start-ups die al vrij ver gevorderd zijn met hun product, en zich oriënteren op groeien met internationale partners en netwerken. Het doel was om startups en scaleups er bewust van te maken dat er ondersteuning en hulp is bij internationalisering; in de regio, in Nederland en in het buitenland. Ook werden handvaten geboden aan ondernemers om hun eerste internationale stappen te kunnen

Highlights 2022

zetten. Denk aan missies, beurzen programma's en business development ondersteuningsprogramma's die worden aangeboden, zoals het Export Accelerator Programma van het TINL netwerk. De workshop was drukbezocht en de start-ups gaven positieve feedback. Ondernemers met directe hulpvragen zijn vanuit het Trade Relations Programma van RVO benaderd en verder geholpen.

— Agritech missie Niedersachsen

De BOM, Oost NL en LIOF hebben in april met een groep ondernemers de sterke agrarische regio Niedersachsen in Duitsland bezocht, om te leren hoe de initiatieven op Agritech gebied daar kansen bieden voor het Nederlandse bedrijfsleven. Bij deze missie werkten de deelnemers samen met het Duitse Agrotech Valley Forum, dat de belangrijke spelers in de regio verbindt om de digitale en duurzame transitie van de

landbouw te stimuleren. Automatisering, digitalisering (AI) en robotisering zijn leidend in de grensoverschrijdende samenwerking tussen de regio's.

Partners for International Business — (PIB) westkust VS

Bedrijven vergroten hun kans om succesvol een buitenlandse markt te betreden aanzienlijk als ze samenwerken met andere bedrijven die complementaire diensten bieden. En als de overheid betrokken is om deuren te openen. Daarom werken RVO en Amsterdam Trade & Innovate samen in het publiek-private samenwerkingsprogramma PIB Circular Neighborhoods. In dit programma zitten negen Nederlandse bedrijven met innovaties om circulaire wijken te realiseren. Samen met het ministerie van Buitenlandse Zaken ondersteunt dit programma de komende drie jaar dit

cluster, om voet aan de grond te krijgen in de Amerikaanse staat Californië. Deze uitwisseling versterkt de Nederlandse expertise op het gebied van circulair bouwen en versnelt duurzame innovatie.

— Bezoek ministers aan de TINL Partners

De ministers voor Buitenlandse Handel & Ontwikkelingssamenwerking en van Economische Zaken & Klimaat bezochten in 2022 verschillende TINL partners. In november kwam de Minister van Buitenlandse Handel & Ontwikkelingssamenwerking Liesje Schreinemacher bijvoorbeeld naar Amsterdam voor een kennismaking met wethouder Sofyan Mbarki. Samen bezochten zij ontwerpstudio Space&Matter, ondersteund door Amsterdam Trade & Innovate. Zij bouwen aan duurzame en creatieve broedplaatsen in Amsterdam Noord, zoals De Ceugel en de drijvende ecologische wijk Schoonschip.

— Dienstverlening

TINL partners ondersteunen bedrijven 1-op-1 met advies, hun netwerk en contacten en met evenementen en missies. In 2022 konden wij hier ondersteuning via het EU Handelsprogramma en het Enterprise Europe Network aan toevoegen.

— EU Handelsprogramma

Het EU Handelsprogramma van de Brexit Adjustment Reserve (BAR, financiering vanuit de Europese Unie) is er voor ondernemers die zakelijk geraakt zijn door het vertrek van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie. Het programma is opgezet door RVO en ondersteunt ondernemers bij het verkennen van nieuwe markten. Ondernemers krijgen toegang tot de community van het programma en het complete aanbod van diensten en activiteiten. De TINL partners hebben actief bijgedragen aan het zoeken van bedrijven in hun regio's, voor wie het programma relevant is. Er zijn 26 evenementen georganiseerd in het kader van de BAR.

— Enterprise Europe Network (EEN)

In 2022 zijn de regionale ontwikkelingsmaatschappijen van start gegaan met het Enterprise Europe Network. In Nederland coördineert RVO het netwerk. Het Enterprise Europe Network bestaat uit 600

PIB westkust VS - foto Amsterdam Trade & Innovate

Bezoek minister BHOS - foto Amsterdam Trade & Innovate

Highlights 2022

organisaties in 68 landen en wordt gefinancierd door de Europese Unie en het ministerie van Economische Zaken & Klimaat. EEN biedt een netwerk en match-making events in nieuwe markten en vult daarin het TINL-netwerk goed aan.

Internationaal vrouwelijk

— ondernemerschap

Bedrijven die internationaal zakendoen zijn productiever, innovatiever en succesvoller. Met 'Groeï over grenzen' roepen het ministerie van Buitenlandse Zaken en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) specifiek vrouwelijke ondernemers op om hun internationale ambities te realiseren. Oost NL en RVO geven een regionale invulling aan dit landelijke initiatief. In 2022 werden verschillende meet-ups in Gelderland en Overijssel georganiseerd, maakten Oost-Nederlandse vrouwelijke ondernemers een inspiratieris naar Malmö en is een onderzoek naar internationaal vrouwelijk ondernemerschap gestart. Dit krijgt in 2023 een vervolg tijdens een aantal evenementen in Oost-Nederland, waarbij de resultaten van de meet-ups en het onderzoek worden meegenomen.

Marktrapport en handelsmissie over trends en technologie in de

— voedselketen in Duitsland

RVO, Oost NL, provincie Drenthe, BOM, LIOF, AT&I, Horizon Flevoland en het

Nederlandse economisch netwerk in Duitsland hebben in 2022 gezamenlijk een marktonderzoek laten uitvoeren: 'Market Analysis of the German food processing industry'. Deze studie identificeert marktkansen voor Nederlandse bedrijven in de voedselverwerkende industrie in Duitsland. Ondernemers krijgen inzicht in de trends in Duitsland op het gebied van voeding en technologie in de voedselverwerkende industrie. Tot op heden is de studie door 52 Nederlandse ondernemers opgevraagd. De studie is in samenwerking met de TINL partners gepresenteerd op de Floriade Expo.

Mede door het succes van de studie en de efficiënte samenwerking tussen alle stakeholders, werd als follow-up een handelsmissie voedingsmiddelentechnologie georganiseerd naar de regio Heidelberg in december.

— Interne organisatie

— Publiek private samenwerking

Als Trade and Innovate NL-partners werken verschillende publieke partijen goed samen. Daarnaast werken we ook met (regionale-) private partijen. Nationaal werken we met NLinBusiness en NLWorks gezamenlijk aan een optimale klantreis voor ondernemers, meerjarig programmeren op 15 kansrijke markt-the-macombinaties en de ontwikkeling van

business proposities.

Op regionaal niveau worden er ook publiek-private activiteiten georganiseerd. In september bijvoorbeeld organiseerden Impuls Zeeland, de BOM, VNO-NCW Brabant-Zeeland, NLinBusiness en de NBSO Lyon gezamenlijk een evenement voor ondernemers die de Franse markt willen betreden. In 2022 zijn het beleid en de activiteiten van TINL, NLinBusiness en NLWorks geëvalueerd voor de periode 2017-2022. Verderop in dit verslag vindt u onder het kopje 'Publiek-private Samenwerking' meer over deze evaluatie.

— TINL Academy

Voor de ontwikkeling van ons publieke samenwerkingsnetwerk is het belangrijk dat de TINL-partners van elkaar leren. De uitwisseling van elkaars ervaringen, programma's, aanpak, kennis en expertise versterkt het samenwerkingsverband. Zo kunnen we bedrijven beter ondersteunen bij hun klantreis.

In 2022 zijn kennisdelingssessies georganiseerd, bijvoorbeeld met BZ over de beleidsagenda van de nieuwe minister Schreinemacher en met RVO over het instrument Partners in International Business (PIB). Daarnaast hebben de TINL partners een interessante training van Dutch Basecamp gevolgd over internationaliseren en kregen we op maat gemaakte

trainingen over ons gezamenlijke CRM-systeem Achilles. Nieuwe medewerkers volgden daarnaast voor het eerst introductiesessies over het RVO instrumentarium, waarmee ze sneller hun weg vinden om ondernemers te kunnen ondersteunen.

TINL training - foto secretariaat

— Communicatie

Trade and Innovate NL voerde drie mediacampagnes uit, waarin we onze samenwerking onder de aandacht brachten aan de hand van onze resultaten en voorbeelden van ondersteuning aan individuele bedrijven. Deze zijn gedeeld met bedrijven, stakeholders, samenwerkingspartners en overige geïnteresseerden en op internet. Via de [TINL-website](#) en LinkedIn pagina blijft u op de hoogte van alle ontwikkelingen. Meer weten? Volg ons dan op [LinkedIn](#).

Ondernemers aan het woord

– Coredux

Het in Tilburg gevestigde CoreDux is een Original Design Manufacturer (ODM) en systeemintegrator van metalen en kunststof slangsystemen. Na hun Trade Relations gesprek in 2021 heeft Coredux in 2022 deelgenomen aan het Export Accelerator Program (EAP) met een focus op de Duitse markt. Tevreden deelnemer Albert van Weenum: "Het programma heeft me geleerd dat de Duitse markt erg moeilijk is, maar niet onoverwinnelijk. En dat als je je pad blijft volgen, je uiteindelijk wel bij je doel terecht komt." Aan ondernemers die overwegen deel te nemen aan dit programma zou hij dan ook adviseren: "Zeker doen!"

TRADE AND
INNOVATE WITH
THE DUTCH

– Birds.ai

Birds.ai heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld van een studententeam gericht op het beschermen van neushoorns in Afrika, tot een specialistisch bedrijf in het combineren van Computer Vision en AI voor het maken van duurzamere beslissingen. Het bedrijf heeft in 2021 een strategische omwenteling gemaakt. Ze richten zich nu meer op de industriële markt en de recycling-markt.

Via Innovation Quarter kreeg Birds.ai de mogelijkheid om te exposeren op de Hannover Messe in 2022. Zo konden zij zich verder positioneren in de markt. Zij voerden talloze gesprekken met veel geïnteresseerden en stakeholders uit deze industrieën. Dat zorgde voor een nog scherpere focus en marktbenadering, wat direct zijn vruchten heeft afgeworpen.

TRADE AND
INNOVATE WITH
THE DUTCH

– Dutch Bargain

Dutch Bargain is een Zeeuwse brouwerij van "impulsieve en ondeugende" craftbieren. Hun bier komt uit het eigen Brouwerslokaal in Groede, waar ook eigen geteelde groenten en lokale streekproducten worden geserveerd. De bieren vinden afzet door heel Nederland. Impuls Zeeland heeft Dutch Bargain via het Export Accelerator Program begeleid naar hun eerste stappen op de buitenlandse markt. Met een intensief programma van zes bijeenkomsten waarbij klantvalidatie centraal stond, kon Dutch Bargain een exportplan maken!

TRADE AND
INNOVATE WITH
THE DUTCH

– WolkyTolky

WolkyTolky is een ideaal weerstation voor iedere agrariër. Of het nu een fruitteler, boomkweker, tuinbouwer, akkerbouwer, of bollenkweker is. WolkyTolky is ingericht als een 'cloud based' klantspecifiek weerstation om online weergegevens bij te houden - om de teler te ondersteunen en opbrengst te maximaliseren. LIOF helpt WolkyTolky met internationaliseren. CEO Luc Verkoeven: "Als jong bedrijf is het fijn om mee te kunnen liften op het netwerk dat LIOF ons kan bieden om zo externe markten te betreden en in contact te komen met partijen die we niet op ons netvlies hadden. Zo kunnen wij ons nog meer focussen op het doorontwikkelen van ons platform, ons product en zo bijdragen aan een gezondere en meer duurzame teelt en kweek."

TRADE AND
INNOVATE WITH
THE DUTCH

Ondernemers aan het woord

– Hardt Hyperloop

Om 'net zero' in 2050 te bereiken is een mondiaal hyperloop netwerk een onmisbaar puzzelstukje. Hardt Hyperloop is gepassioneerd om dat doel te realiseren en hun team werkt daar onvermoeibaar aan. Samen met Rotterdam Partners bezocht Hardt Hyperloop het Smart Cities World Congress in Barcelona. Zo wilden zij de interesse in de ontwikkeling van hyperloop verder aanwakkeren en de aandacht vestigen op de kansen. Onder de 'Hyper-connected Europe Initiative' brengt het bedrijf Europese steden en regio's samen, om te werken aan een duurzaam Europees transport systeem. Berlijn, München, Vlaanderen, Ljubljana, Zaragoza, Groningen en Rotterdam hebben al een steunbrief getekend.

Rotterdam Partners ondersteunt Hardt Hyperloop graag met het realiseren van hun internationale ambities.

TRADE AND
INNOVATE WITH
THE DUTCH

– BMTEC

BMTEC is een van de 691 snelst groeiende bedrijven in het noorden van Nederland. Daarmee is het bedrijf in 2022 uitgeroepen tot FD Gazelle. BMTEC is specialist in het lasersnijden van kunststoffen. Het bedrijf levert via hun applicatie CutWise binnen tien seconden een offerte en heeft grootse groeiplannen. De NOM en samenwerkingspartner 'Ik ben Drents Ondernemer' ondersteunen de onderneming bij hun internationale groei met financiering, internationaliseringsadvies en een podium tijdens de conferentie Forum Produktion in Duitsland. Het advies ging over uitbreiding op de Britse en Duitse markt. Via TINL partner Oost NL kreeg eigenaar Bakschik Martirosian in Duitsland de gelegenheid om CutWise in een lezing te presenteren aan potentiële Duitse afnemers. Op deze manier kon BMTEC zijn 'Glaubwürdigkeit' bij toetreding op de Duitse markt versterken.

TRADE AND
INNOVATE WITH
THE DUTCH

– Fietshangar

Fietshangar: zo groots als Amerika is in alle beeldspraak, zo klein is Amerika op het gebied van fietsinfrastructuur. Daarom voelt het bijzonder om als exponent van de meest fietsvriendelijke regio Utrecht de beeldspraak om te draaien en onze 'grootseid' in fietsinfrastructuur naar het 'kleine' Amerika te brengen. In San Francisco heeft Fietshangar een MoU getekend in aanwezigheid van Sharon Dijksema, burgemeester van Utrecht, en de voormalige burgemeester van Santa Monica, om de krachten te bundelen met de Amerikaanse bedrijven Bike Barns en Tranzito. Dat was dubbelwauw! Bike Barns was al distributeur aan de oostkust van de VS en met Tranzito als operator is Fietshangar ook aan de westkust vertegenwoordigd. Dank aan ROM Utrecht Region en RVO, namens een ondernemer die onwijs geholpen is.

TRADE AND
INNOVATE WITH
THE DUTCH

– Leadax

Leadax uit het Gelderse Wapenveld is de uitvinder van Leadax Flashing, oftewel 'het nieuwe lood'; een loodvervanger gemaakt van afval. Dit materiaal wordt inmiddels wereldwijd gebruikt ter vervanging van lood op daken. Na dit succesvolle product introduceert het bedrijf nu een duurzame witte dakbedekking uit plastic recyclingmaterialen, Leadax Roov. Deze recyclebare dakbedekking blijft koeler in de zomer en vormt een uitstekende reflectieve basis voor zonnestroom daken. Leadax maakt voor haar internationale expansie intensief gebruik van het TINL netwerk. Er zijn intensieve contacten met ambassades, consulaatschappij Oost NL over ondersteuning van nieuwe innovaties en marktinformatie voor de internationaliseringsstrategie.

TRADE AND
INNOVATE WITH
THE DUTCH

Ondernemers aan het woord

— Coding the Curbs

Coding the Curbs codeert straten en stoepen. Mede-oprichter Martijn de Pater: “We willen eigenlijk een soort Airbnb zijn voor beschikbare plekken op straat.” Dat kan een parkeerplaats zijn en 's avonds is diezelfde plek een terras.

In Utrecht heeft Coding the Curbs het idee al in de praktijk gebracht met 2 laad- en losplekken. “De gemeente noemde de proef succesvol en ziet kansen om dit breder in te zetten,” vertelt De Pater. Coding the Curbs heeft dan ook internationale ambities: “Wij denken dat onze vinding geschikt is voor steden vanaf 50.000 mensen. Daar zijn er in Europa meer dan 800 van.”

Het bedrijf kwam in contact met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). In 2021 ging De Pater met RVO mee met de Smart Cities-handelsmissie naar Barcelona en bezocht de Smart City Expo World Congress (SCEWC). Tijdens deze beurs kon Coding the Curbs in contact komen met andere start-ups en scale-ups met internationale ambities, gevestigde bedrijven uit de industrie, steden en kennisinstellingen.

Deelname aan de handelsmissie bracht Coding the Curbs veel inzichten: “Hier konden we kijken of we op de goede weg zitten met onze ideeën. Je leert snel of iets relevant is of niet.”

TINL op Netwerkbijeenkomst landbouwwattachénetwerk – foto secretariaat

TINL partners aan het woord

In 2022 leek de wereld zich te herstellen van COVID-19, al zijn de gevolgen nog altijd merkbaar. In de eerste maanden van 2022 werd er volop geprogrammeerd en werden voorbereidingen getroffen om samen met ondernemers erop uit te gaan. Vanaf Q2 organiseerden we ook weer fysieke handelsmissies naar landen buiten de EU: onder andere de VS (smart & green mobility), Golfregio (e-Health), Mexico (water), India (digitale gezondheidszorg), ASEAN5 (circulaire economie) en Zuid-Afrika (groene waterstof).

1,9 miljoen unieke bezoekers bezochten rvo.nl/internationaal-ondernemen. RVO organiseerde 325 events over internationaal ondernemen, met een totaal deelnemersaantal van 10963.

Bij veel van de activiteiten werkte RVO nauw samen met TINL-collega's. Bijvoorbeeld met Oost NL tijdens de Afrika Business Dialogue. Daarnaast werd de Azië Business Week georganiseerd in samenwerking met ROM Utrecht Region, BOM, LIOF, Rotterdam Partners, IQ en Oost NL.

Samen met meerdere TINL-collega's zetten we in 2022 voor het eerst in op het organiseren van een zogeheten 'thema-week' voor duurzame mobiliteit, om hiermee dichterbij te sluiten bij de bedrijven.

Ook kwam er in 2022 meer nadruk op het informeren van bedrijven: over kansen, maar ook over de mogelijke risico's en uitdagingen in het kader van economische veiligheid en weerbaarheid, IMVO en de effecten van verschuivende geopolitieke verhoudingen.

In het afgelopen jaar heeft InnovationQuarter, ontwikkelingsmaatschappij voor Zuid-Holland, het regionale bedrijfsleven ondersteund bij het realiseren van hun internationale ambities. Zo boden zij internationaliseringsprogramma's, warme introducties in het regionale, landelijke en internationale netwerk en missies en beursbezoeken voor de verkenning van nieuwe markten. InnovationQuarter focust de internationaliseringsactiviteiten op cybersecurity, tuinbouw, energie & circulair en hightech. Meerjarige Partners in International Business (PIB) programma's zijn samen met de RVO ontwikkeld

voor de sectoren cybersecurity en tuinbouw, met de geografische focus op de Verenigde Staten, Duitsland, India en de Golfregio. Dit jaar kon IQ ook eindelijk weer echte ondernemersreizen aanbieden, bijvoorbeeld:

- het Nederlands paviljoen op de grootste cybersecuritybeurs ter wereld, de RSA in San Francisco;
- een zesdaags programma in India voor bedrijven in de tuinbouwsector;
- Samen met FME een missie over duurzame bouw en energiesystemen naar Zweden en Denemarken.

TINL partners aan het woord

Oost NL versnelt samen met toekomstmakers vernieuwing in voeding, gezondheidszorg, energie, industrie en circulaire economie, vanuit de kracht van Oost-Nederland. Oost NL ondersteunt innovatieve bedrijven bij hun ontwikkeling, investeert en verbindt de regio met nationale en internationale partners, klanten en leveranciers.

Een voorbeeld is de handelsmissie eiwittransitie naar Canada, waar Oost NL samen met regionale bedrijven onder meer het Plant Forward Event in Toronto bezocht. Oost NL kijkt terug op een geslaagd bezoek met waardevolle matchmaking en inspirerende ontmoetingen.

Tijdens een bezoek aan Agrotech Valley in het Duitse Osnabrück vlak over de grens bij Twente, leerde een TINL-delegatie van organisaties uit Oost-Nederland, Brabant en Limburg hoe veelzijdig de kansen voor grensoverschrijdende samenwerking zijn. Osnabrück ligt in de Euregio, een Nederlands-Duits samenwerkingsverband.

De Trade Relations activiteiten van Oost NL worden uitgevoerd binnen GO4EXPORT, het handelsbevorderingsprogramma van Gelderland en Overijssel. GO4EXPORT wordt uitgevoerd door achttien publiek-private partners in beide provincies, met Oost NL als lead partner.

amsterdam TRADE&INNOVATE

Amsterdam Trade & Innovate ondersteunt bedrijven uit de Metropoolregio Amsterdam bij internationaliseren. De focus ligt daarbij op innovatieve oplossingen voor stedelijke en maatschappelijke uitdagingen op de thema's: slimme en groene mobiliteit, voedseltransitie, energietransitie, duurzame mode, duurzame en circulaire bouw, smart health en 'technology for good'.

In 2022 is er veel bereikt. In totaal (mede-) organiseerde Amsterdam Trade & Innovate 31 missies en evenementen in onder andere Barcelona, Brussel, Berlijn, Londen, Düsseldorf, Los Angeles, San Francisco, Kopenhagen en Oslo. Voor

ondernemers organiseerde AT&I in samenwerking met DutchBasecamp en TINL partners twee Globaliser trainingsprogramma op de thema's Smart Health en Sustainable Urban Development.

Amsterdam en Utrecht hebben samen met Berlijn het samenwerkingsprogramma 'Von A nach B', waarin bezoeken gericht op mobiliteitsoplossingen zijn georganiseerd. Op de clipper in Londen organiseerde ATI netwerkactiviteiten op het gebied van mode en duurzame eiwittransitie. In de zomer is het PIB-programma Circular Neighborhoods van start gegaan, waarvan Amsterdam Trade & Innovate supporting partner is.

TINL partners aan het woord

De Brabantse Ontwikkelings Maatschappij (BOM) biedt Brabantse bedrijven en kennisinstellingen toegang tot de meest innovatieve regio's in Europa en de wereld. Dat geeft hen de kans om hun verdienvermogen te vergroten en/ of toegang te krijgen tot technologie. In het bijzonder richt de BOM zich op innovatie-regio's in Noord-Amerika (Midwest en Texas), Duitsland (Baden Württemberg en Beieren), Israël en China (provincie Jiangsu). In 2022 bouwden de ondernemers kennis en netwerken op in Frankrijk en Singapore & Maleisië. Daar bouwen ze in 2023 op voort. De focus ligt op innovatieve Brabantse bedrijven in de Brabantse topsectoren en toegespitst op vier BOM thema's: Gezonde toekomst, Klimaatneutrale energieoplossingen, Duurzame voedselsystemen en Kansrijke Sleuteltechnologieën. De bedrijfsbe-

hoefte en kansen die uit het Trade Relations Programma naar voren komen, vormen de basis van de BOM's programmatische aanpak. Die is gericht op unieke Brabantse markt-thema combinaties. De BOM neemt deze programmering mee naar de nationale agenda op deze landen en thema's binnen het TINL-netwerk en werkt toe naar een meerjarige programmering op een aantal unieke TINL markt-thema combinaties. Een goede samenwerking met het private netwerk hierin is essentieel. BOM is partner in het Enterprise Europe Network (EEN) ter versterking van de samenwerking, ook in markten waar nog geen netwerk is. Tot slot krijgt ook het succesvolle Export Accelerator Programma, dat in samenwerking met zeven andere TINL-partners wordt georganiseerd, in 2023 een vervolg.

Brainport blinkt uit in het uitvinden, ontwikkelen en integreren van 's werelds meest complexe hightech-machines, systemen, onderdelen en producten met uiterste nauwkeurigheid. Daarmee bedenken we oplossingen voor huidige en toekomstige maatschappelijke uitdagingen. We opereren internationaal, omdat de interne markt klein is.

De mainport Brainport Eindhoven blijft in ontwikkeling. 2022 stond voor Brainport in het teken van nauwere rijk-regiosamen-

werking. Tussen het Rijk en Brainport Eindhoven is een langjarige strategische agenda opgesteld. Het behouden en opwerken van nieuwe waardeketens staat daarin centraal. Brainport Development identificeert voor Nederland relevante internationale waardeketens, bouwt publiek-private clusters of consortia hierbinnen en stimuleert in het internationaal opschalen/positioneren ervan. Daarbij gaat het om waardeketens en clusters in bijvoorbeeld additive manufacturing, medtech, mobility AI, chipdesign, batterijtechnologie en quantum. Onderwerpen die van belang zijn voor Brainport Development om te adresseren zijn: internationale innovatiesamenwerking; internationale exportpositie op bepaalde technologieën en in global supply chains; strategische afhankelijkheden en de Europese agenda daarop. De clustersamenwerkingen staan open voor iedereen in Nederland die bijdraagt op deze gebieden. Vanuit de (nieuwe) waardeketens en clusters participeert Brainport Development in internationale programma's rond o.a. het missiegedreven innovatiebeleid, inhoudelijke onderzoeksagenda's en projecten van gemeenschappelijk Europees belang. Door de sterke publieke en private relaties die Brainport Development onderhoudt, hebben we zowel nationaal partners, onder andere TINL, als in Europa en wereldwijd.

TINL partners aan het woord

HORIZON » RUIMTE VOOR
ONDERNEMEN
IN FLEVOLAND

Horizon is de regionale ontwikkelingsmaatschappij van Flevoland en zet zich in om ondernemers te laten groeien en tegelijkertijd maatschappelijke opgaven aan te pakken. Horizon Flevoland ondersteunt het mkb op drie manieren: met het bevorderen van innovatie, het investeren in groei-bedrijven en het stimuleren van internationaal zakendoen. Horizon wil daarbij altijd een bijdrage leveren aan duurzame economische groei en de drie transities die voor Flevoland voorop staan: voedsel, energie en grondstoffen.

In het jaar 2022 heeft Horizon met meer dan 260 ondernemingen gesproken over hun internationaliseringsstrategie. Veel van deze bedrijven, van micro- tot multinational, hebben wij geholpen met deskundig advies, doorverwezen naar nationale of internationale experts. Ook

hebben we matchmaking voor hen verzorgd, met nieuwe potentiële partners als resultaat. 2022 stond ook in het teken van de Floriade in Almere. Horizon heeft bijgedragen aan maar liefst 23 internationale evenementen tijdens deze tuinbouwtentoonstelling. Activiteiten bestonden uit matchmaking met binnenkomende handelsdelegaties en een presentatie van een sectorstudie, die wij samen met andere TINL-partners gaven aan relevante ondernemers.

In september organiseerde Horizon de eerste uitgaande ondernemersreis sinds de COVID-pandemie. Met tien ondernemers uit de hele voedselketen reisden we af naar Potato Europe in Duitsland, de internationale beurs voor de aardappelbranche.

Impuls
Zeeland

Zeeland is dé ultieme provincie om te floreren op het gebied van energie, circulaire economie, agrofood, agrotech, logistiek en vrije tijd. Kansen liggen er voor het oprapen, maar af en toe heb je als ondernemer een impuls nodig. Impuls Zeeland is de regionale ontwikkelingsmaatschappij van Zeeland en helpt ondernemers met investeren, innoveren én internationaliseren.

Dankzij haar centrale ligging tussen de havens van Rotterdam en Antwerpen én

met haar eigen haven North Sea Port, is Zeeland uitermate geschikt voor internationaal actieve bedrijven. Het is dus niet zo gek dat Zeeuwse bedrijven het goed doen op het gebied van export, met name in de sectoren agrofood, agrotech, maritiem en chemie.

De kennis, ervaring en laagdrempeligheid van het Trade and Innovate NL-netwerk maakt dat er snel geschakeld en samengewerkt wordt tussen de verschillende partners. Zo sloten Zeeuwse ondernemers zich eerder dit jaar aan bij een door het Limburgse LIOF georganiseerde handelsmissie naar de Fruit Logistica in Berlijn. Samen met de BOM, VNO-NCW, NLinbusiness en NBSO Lyon organiseerde Impuls Zeeland een evenement rondom zakendoen in Frankrijk. Dichter bij huis was er een grote opkomst van Zeeuwse ondernemers bij de door Impuls Zeeland georganiseerde zomerborrel. Onder het genot van een drankje en een hapje werden de ondernemers bijgepraat over actuele ontwikkelingen op het gebied van internationale handel.

*Benieuwd naar verhalen van
Zeeuwse ondernemers?
Scan de QR-code.*

TINL partners aan het woord

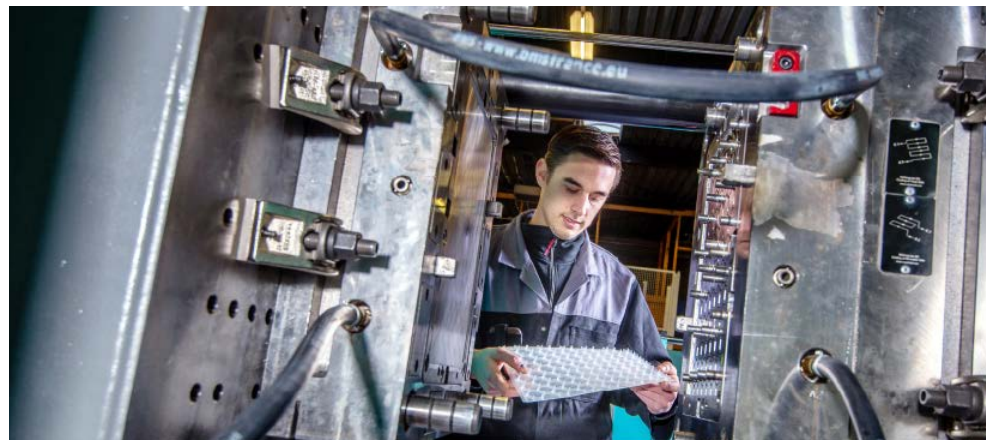
LIOF

Sinds 1 december 2020 zijn voor LIOF vier transities leidend in de ondersteuning van het mkb in Limburg: Energie, Gezondheid, Digitalisering en Circulariteit. Voor 2022 kunnen we vaststellen dat 90% van LIOF's activiteiten op internationale handelsbevordering gelinkt kunnen worden aan (minimaal een van) deze transities.

LIOF werkt voor de uitvoering van haar internationale taken steeds intensiever samen met de vier Brightlands campusen die de provincie Limburg rijk is. De Brightlands Maastricht Health Campus richt zich op de gezondheidszorg van de toekomst. De Brightlands Smart Services Campus in Heerlen focust op AI, Digitale diensten en data science. De Brightlands Chemelot Campus in Sittard-Geleen

faciliteert innovaties op het gebied van materialen, de biomedica en duurzame processen. De Brightlands Greenport Venlo Campus, tenslotte, richt het vizier in het bijzonder op gezonde en veilige voeding. De samenwerking tussen LIOF en de campusen biedt Limburgse ondernemers in de genoemde domeinen een podium om hun bedrijf te promoten richting nieuwe markten en potentiële buitenlandse handelspartners. En het zet Limburg sterker op de kaart als mogelijke vestigingsplaats.

In 2022 heeft LIOF weer veel ondernemers kunnen ondersteunen binnen het Trade Relations Programma. LIOF is daarom blij met de aangekondigde continuering van het TRP-programma in 2023.

NOM

De NOM; de investerings- en ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland. De doelstelling van de NOM is het versterken van de economie in Noord-Nederland. De NOM biedt financiering en advies op maat aan innovatieve ondernemers die willen groeien of zich willen vestigen in Noord-Nederland. Ondernemers worden geholpen met geld, connecties en kennis. Ondernemers staan centraal. De diensten zijn onafhankelijk, laagdrempelig en creatief. Zij dragen bij aan de groei van ondernemers en verstevigen daarmee de noordelijke economie op een duurzame manier.

Daarnaast focust de NOM zich op de toekomstige verdien capaciteit van

verdere uitbreiding van de Trade & Innovate activiteiten naar Friesland en Groningen. Daarmee is Noord-Nederland in zijn volledigheid aangesloten bij de Trade & Innovate NL activiteiten. De NOM is hier met beide provincies sinds 2022 over in gesprek en zowel bestuurlijk bij de drie provincies Friesland, Groningen en Drenthe als bij de 1e lijns-organisaties is hiervoor positieve energie gevonden. In 2023 wordt het Trade Relations Programma voortgezet en zal het een integraal onderdeel vormen van gerichte business development sectorplannen. In samenwerking met regionale partners wordt exportbevordering verder ontwikkeld tot een samenhangend Noord-Nederlands instrumentarium.

TINL partners aan het woord

De ROM Utrecht Region (ROMUR) ondersteunt innovatieve start-ups, scale-ups en mkb'ers bij hun ambities om te groeien. En bij die groei zijn buitenlandse markten al snel aan de orde. Daar helpt ROMUR maar al te graag bij.

2022 was een jaar met vele positieve feiten. Het Team Trade is zowel in kwalitatief als kwantitatief opzicht enorm gegroeid. Met de komst van het Enterprise Europe Network en EU Handelsprogramma maakte het team in grootte en slagkracht een spurt. Daarbij is eind 2022 een business developer Trade gestart met

Media/Gaming/Digital in zijn portefeuille. Op die sector, net als op: Earth Valley, Health, Green Mobility & Edtech, gaat ROM Utrecht Region dus in 2023 serieus inzetten. Op kwalitatief gebied zorgt de vraaggerichte manier van werken voor aantoonbaar meer effect. Alle activiteiten van ROM Utrecht Region volgen uit de relaties met en kennis van ondernemers. Door veelvuldige en intensieve contacten met de ondernemers worden – na vraagbundeling – de juiste proposities samengesteld. Dat resulteerde in 2022 in succesvolle handelsmissies naar o.a. Berlijn, Londen, Californië en Barcelona.

ROTTERDAM PARTNERS

Rotterdam Partners kijkt positief terug op het jaar 2022 waarin weer meer fysiek kon worden ondernomen. Samen met de Gemeente Rotterdam en Havenbedrijf Port of Rotterdam bracht Rotterdam Partners een bezoek aan de World Cities Summit in Singapore. Zo heeft Rotterdam Partners samen met burgemeester Ahmed Aboutaleb en de CEO van Havenbedrijf Rotterdam Allard Castelein, Stinis, een innovatief familiebedrijf op het gebied van container-lifting equipment geïntroduceerd bij belangrijke klanten. Dat had een intentieverklaring tot gevolg.

Tijdens een bezoek met acht Rotterdamse bedrijven aan verschillende havens in Brazilië is informatie vergaard over privatiseringsprojecten en investeringskansen in de regio. Ook zijn concrete leads opgehaald, die zich inmiddels ontwikkelen tot concrete projecten.

Rotterdam Partners is trots op het tekenmoment van de PIB NLHortiRoa-

d2India, waarin elf toonaangevende bedrijven in de sectoren land- en tuinbouw kun krachten bundelen bij het betreden van de Indiase markt. In november zijn deze bedrijven afgereisd naar de steden Bangalore, Pune en Mumbai. Tijdens deze succesvolle handelsmissie is de Bangalore Tech Summit bezocht, hebben de bedrijven kennisgemaakt met verschillende growers en retailers en was er een matchmaking met investeerders en andere geïnteresseerde, Indiase partijen. Samen met dit cluster hoopt Rotterdam Partners bij te kunnen dragen aan de duurzame transformatie van Indiase voedselsystemen.

Dertien Rotterdamse ondernemers met internationale exportambities bezochten dankzij Rotterdam Partners in 2022 het Smart Cities World Congres in Barcelona. RP kijkt terug op een goede samenwerking met de ondernemers en het Trade and Innovate Network.

Kracht van de regio

Alle Trade and Innovate NL partners kennen als geen ander 'de kracht van de regio'. Zij kennen de thema's, technologieën en sectoren die in hun regio van belang zijn, koppelen waar nodig expertise en beschikken over een uitgebreid netwerk van lokale dienstverleners en kennisinstellingen. Binnen het netwerk wordt de regionale expertise gecombineerd met het landelijke netwerk van RVO en het buitenlandse postennetwerk. Door hun intensieve contact met bedrijven weten de Trade and Innovate NL partners precies wat er in de regio bij bedrijven speelt. En welke ondersteuning zij nodig hebben om internationaal te ondernemen.

Regionale ecosystemen en partnerschappen functioneren door hechte samenwerkingen tussen verschillende typen organisaties. Internationalisering moet een wezenlijk onderdeel zijn van deze integrale samenwerking tussen Rijk en regio. Trade and Innovate NL is actief in verschillende samenwerkingsverbanden. Op de volgende pagina's geven we voorbeelden van dergelijke unieke ecosystemen.

HSD Campus - foto InnovationQuarter

— Security Delta

Security Delta (HSD) is hét nationale veiligheidscluster. Zo'n 275 bedrijven, overheidsorganisaties en kennisinstellingen werken er samen, om hét verschil te maken voor de veiligheid van onze digitaliserende samenleving. Dit doen ze door hun kennis te delen en samen te werken aan innovatieve veiligheidsoplossingen, die ook (inter)nationaal uitgerold kunnen worden. HSD 'denkt, durft en doet' en zorgt voor toegang tot kennis, innovatie, markt, financiering en talent. De randvoorwaarden voor een succesvol veiligheidscluster. Dit alles heeft als gezamenlijk doel het versterken van de Nederlandse economie, het creëren van werkgelegenheid en een digitaal weerbaarder Nederland. De HSD Office heeft op de HSD Campus in Den Haag een unieke en inspirerende thuisbasis waar bedrijven, overheden en kennisinstellingen uit het Security cluster samen komen. De HSD Campus is het nationale innovatiecentrum van het Nederlandse Security Cluster, met IT-labs, onderwijs- en opleidingsfaciliteiten, flexibele kantoorruimte en vergaderruimtes. Op de HSD Campus werken

bedrijven, overheden en kennisinstellingen uit het hele land samen. Ze delen er hun kennis om producten en diensten te ontwikkelen, die bijdragen aan een veiligere wereld.

Handelsmissie RSA

Onder leiding van RVO en InnovationQuarter vond in juni 2022 een succesvolle handelsmissie plaats met de grootste Nederlandse delegatie in de geschiedenis van RSA Conference. Daarvoor werkten we nauw samen met Security Delta (HSD), het Ministerie van Buitenlandse Zaken en het Consulaat-Generaal van Nederland in San Francisco. Tijdens de handelsmissie was er een verscheidenheid aan netwerkbijeenkomsten, beurs- en bedrijfsbezoeken en kennissessies. Daarnaast was de Topsector ook voor het eerst mee. Dat heeft er mede toe geleid dat de RSA is toegevoegd aan het Strategisch Beurzen Programma (SBP) en daarmee meerjarige co-financiering van het paviljoen veilig is gesteld. Dit biedt mooie kansen om de Nederlandse cybersecuritysector steeds verder op de kaart te zetten in de VS.

TRADE AND
INNOVATE WITH
THE DUTCH

Kracht van de regio

— Photodelta

De brede samenwerking binnen PhotonDelta stelt een groot aantal kleinere bedrijven in staat om samen te werken als één virtueel bedrijf dat werkt aan een gezamenlijke roadmap. Zodoende kunnen partijen vanuit een gezamenlijke strategie opschalen naar Europa en daarbuiten, met name de VS en Canada.

Het Rijk, de provincies Noord-Brabant, Overijssel en Gelderland, bedrijven en diverse kennisinstellingen investeerden tot 2026 samen zo'n €236 miljoen in PhotonDelta. Meerdere TINL-partners werken met dit ecosysteem.

Brainport Development werkte samen aan het leggen van verbindingen in de VS (Massachusetts) en in Canada, bijvoorbeeld tijdens de Innovatiemissie in november '22. Voorafgaand werd een marktverkenning in de USA en Canada gedaan, als onderdeel van een Photonics-Quantum-Nano-roadmap. Brainport Development en het Innovatieattaché netwerk hadden dat geïnitieerd. De innovatiemissie zorgde ervoor dat de deel-

nemers beter begrip en inzicht in elkaars kennis, capaciteiten en expertise kregen. Dat droeg bij aan innovatief potentieel voor nieuw te creëren kansen en toepassingen van geïntegreerde fotonica.

Ook vanuit Oost NL zijn er hechte samenwerkingsverbanden. Twente draagt bij aan het fotonica ecosysteem met belangrijke bedrijven in de fotonica, waaronder spin-offs van de Universiteit Twente, waaronder QuiX, LioniX en PhoeniX. Twente beschikt over de faciliteiten voor baanbrekend wetenschappelijk en toegepast onderzoek in fotonica, zoals het MESA+ NanoLab.

In Zuid-Holland werken TU Delft, TNO, InnovationQuarter vooral aan quantumtechnologie, o.a. met het net opgerichte House of Quantum en experimenten met quantuminternet, met KPN, Port of Rotterdam en anderen. Op het gebied van embedded photonica is TNO medeoprichter van het CITC, dat zich richt op integratie en geavanceerde packaging van geïntegreerde fotonica.

TRADE AND
INNOVATE WITH
THE DUTCH

— MedTech

Bedrijven die medische technologie (med-tech) ontwikkelen zijn essentieel voor de transformatie van de gezondheidszorg. In diverse Nederlandse regio's vind je veel hoogstaande medtech-bedrijven, onder andere in Noord-Brabant en Twente.

Er wordt in Nederland goed samengewerkt aan doorbraak technologieën AI, Fotonica en Robotica. Deze technologieën zijn van groot belang voor de zorg van de toekomst, omdat deze bij kunnen dragen aan een minder hoge stijging van de zorgkosten. Binnen TINL wordt er meerjarig geprogrammeerd op MedTech.

Samenwerking met MedTech Minnesota:

De BOM is het initiatief gestart om samen te werken met 'Med Tech Minnesota' door de strategische business fit met focus op "high complexity, high value & low volume". Vanaf januari 2022 werkten BOM, LIOF, Oost NL en het Nederlandse Consulaat Generaal in Chicago samen en bleek er veel interesse te zijn. Het webinar i.s.m. Minnesota's Medical Alley trok 20 NL bedrijven. Vervolgens is een business case over Minnesota in een

inhoudelijke presentatie samengevat in "Pitching Med Tech Minnesota to Dutch companies". Met deze business case hebben de TINL partners van april t/m augustus inhoudelijke Trade Relations gesprekken gevoerd met bedrijven over hun specifieke behoefte voor een missie. Doel van de missie, die in samenwerking met RVO wordt georganiseerd, is structurele en strategische samenwerking met Minnesota. Resultaat van deze gesprekken is een mooie prospectlist van dertig Nederlandse bedrijven. In juni hebben bovengenoemde TINL partners een verkenningreis gemaakt naar Minneapolis om wederzijdse interesse te peilen en Amerikaanse partners te bezoeken. Tijdens dit project wordt er nauw samengewerkt met Foreign Invest voor promotieactiviteiten, acquisitie en het aantrekken van Amerikaanse Med Tech bedrijven om de Nederlandse waardeketen te versterken. Door bovenstaande inspanningen is Minnesota bij veel NL partners in LSH op de kaart gezet met toenemend enthousiasme en commitment over NL business mogelijkheden daar!

TRADE AND
INNOVATE WITH
THE DUTCH

Kracht van de regio

— Supply Chain Valley: logistiek van de toekomst

De afgelopen decennia is in Nederland sterk ingezet op de ontwikkeling van de logistieke sector. Met het schaarser worden van ruimte, de toenemende druk op de arbeidsmarkt, en een constante grote vraag naar logistieke diensten en oplossingen, is het noodzakelijk de sector naar een hoger niveau te tillen. Dat kan met behulp van geavanceerde digitalisering en robotisering, en door logistieke ketens duurzaam te maken.

Binnen Supply Chain Valley (SCV) in Venlo werken bedrijven, kennisinstellingen en de overheid en omgeving, de zogenaamde Quattro Helix, in de (Euregio Noord-Limburg nauw samen aan projecten op het gebied van o.a. duurzaamheid, arbeidsmarkt, energietransitie, digitalisering, innovatie, infrastructuur en mobiliteit.

De samenwerking tussen Nederland en Duitsland is van groot belang. SCV richt zich op bedrijven in de maakindustrie, agrofood en logistiek in (de regio Noord-)Limburg en Kreis Viersen, Duitsland. SCV versterkt deze regio als supply chain en logistieke hub voor Noord-Europa.

SCV, het European Logistics Center (ELC) Limburg en LIOF bundelen de krachten om met zeventien partijen het sterke, logistieke Limburg in een gezamenlijke stand te presenteren op de Transport & Logistiek beurs in München mei 2023.

— Water Alliance

De Water Alliance is een netwerkorganisatie waarbinnen overheid, kennisinstellingen en het bedrijfsleven samen werken aan innovatieve en duurzame watertechnologie. Door vraag en aanbod internationaal te koppelen, ontstaan bijzondere samenwerkingen op de Watercampus in Leeuwarden. Water Alliance is een landelijk cluster van ruim honderd bedrijven. Een ecosysteem waarin er niet alleen ruimte is voor nieuwe technologische of wetenschappelijke ontwikkelingen, maar waar faciliteiten ook samenkomen om bedrijven te helpen deze ontwikkelingen op te schalen naar commerciële producten/toepassingen. NOM is onderdeel van het ecosysteem met Business Development, Acquisitie en Financiering.

Voor de NOM is het stimuleren van werkgelegenheid in Friesland, Groningen en Drenthe belangrijk. Door het ecosysteem te ondersteunen, stimuleert de NOM werkgelegenheid in de drie noordelijke provincies. De Water Alliance zorgt ook voor banen buiten de watertechnologie. De technologie wordt namelijk niet alleen voor water ingezet, maar ook in industriële productieprocessen.

LIOF

TRADE AND
INNOVATE WITH
THE DUTCH

NOM

TRADE AND
INNOVATE WITH
THE DUTCH

Kracht van de regio

— Earth Valley

Nederland staat voor complexe opgaven en uitdagingen op het gebied van klimaat, energie en circulariteit. Dit vraagt om slimme oplossingen maar ook om ethische reflectie bij besluitvormingsprocessen, ook bij de uiteindelijke realisatie.

Begin 2022 is 'Earth Valley' gelanceerd: de as Amersfoort- Utrecht heeft een unieke mix van bedrijven en kennisinstellingen die werken aan slimme oplossingen en innovaties op het gebied van gezonde leefomgeving, duurzame en circulaire bouw, watermanagement en geo-data. Hierdoor ontstaan innovatieve oplossingen die nodig zijn om deze maatschappelijke vraagstukken aan te gaan. Zéker als overheden dit steunen en er samenwerking tussen deze koplopers ontstaat.

Team Internationaal van ROM Utrecht Region heeft in oktober 2022 de eerste Earth Valley trade mission georganiseerd naar de InterGEO in Essen, Duitsland. Deelnemers waren zo enthousiast dat ze na afloop al aangaven ook in 2023 naar de InterGEO, dan in Berlijn, te willen. De tweede Earth Valley handelsmissie ging naar de Smart City Expo in Barcelona en het derde event was het pitch webinar i.s.m. het NWP 'Advancing solutions for water-related challenges in Latin America together'.

ROM Utrecht Region heeft eind 2022 Earth Ventures gelanceerd waarbij we investeren op het snijvlak van slimme duurzaamheid, klimaat en de toekomstbestendige leefomgeving.

— Rotterdam: focus op energietransitie

Het Rotterdamse ecosysteem prioriteert duurzaamheid en richt zich op de energietransitie en de ontwikkeling tot een klimaatneutrale stad. De mix van internationale corporates en het snel groeiende aantal start-ups en scale-ups zorgt voor een dynamisch ondernemersklimaat en innovatie-ecosysteem en voor cross-sectorale vernieuwing.

In 2022 zijn in de regio Rotterdam belangrijke grote en kleinere stappen gezet op het gebied van de energietransitie. Zo startten veertien internationale start-ups in 2022 het Port XL

programma rond het thema van decarbonisatie en hebben grote bedrijven als Neste, UPM, Shell en Air Products investeringen in nieuwe faciliteiten voor de productie van schone, duurzame energie aangekondigd. Ook de gemeente en het havenbedrijf zetten zwaar in op energietransitie. Denk hierbij aan de aankondiging van green corridors voor de import van waterstof naar de Rotterdamse haven en aan investeringen in faciliteiten voor productie van groene waterstof. Maar ook aan de verdere uitrol van walstroom en het in gebruik nemen watertaxi's op elektriciteit en waterstof.

Trade Relations Programma

In het Trade Relations Programma (TRP) bezoeken de elf regionale Trade and Innovate NL (TINL) partners Nederlandse mkb'ers en start-ups. Tijdens deze gesprekken denken wij met ondernemers mee over de kansen, behoeften, knelpunten, risico's en de invloed van actualiteiten bij internationalisering én over beschikbare subsidiemogelijkheden voor hun internationale ambities.

Het Trade Relations Programma heeft in 2022 haar waarde opnieuw bewezen als tool om ondernemers te ondersteunen bij internationalisering. Wij verwelkomen dan ook de aangekondigde voortzetting van het programma in een stevige omvang in 2023 en verder.

Veel ondernemers hebben hun (latente) behoeften niet scherp, de gesprekken helpen ondernemers om focus aan te brengen. De partner pakt een verzoek om ondersteuning direct op, of verwijst de ondernemer voor meer ondersteuning door naar de juiste private en/of publieke partners, marktpartijen en trainingen. Zoals het Export Accelerator Program, nationale en regionale handelsevents en missies, subsidieprogramma's, PIBs en financieringsmogelijkheden. Ook binnen het TRP werken de TINL-partners samen,

door bijvoorbeeld TRP-gesprekken met twee partners te voeren, als dit waarde toevoegt voor de ondernemer.

Door het TRP krijgt Trade and Innovate NL een goed beeld van wat er speelt bij ondernemers in diverse sectoren in de regio. Dit is van belang zodat de ondersteuning, programma's en handelsmissies continu aangepast kunnen worden aan de behoefte van de ondernemer. De gevoerde gesprekken en inzichten van de afgelopen twee jaar zijn beschreven in de [jaarrapportages](#).

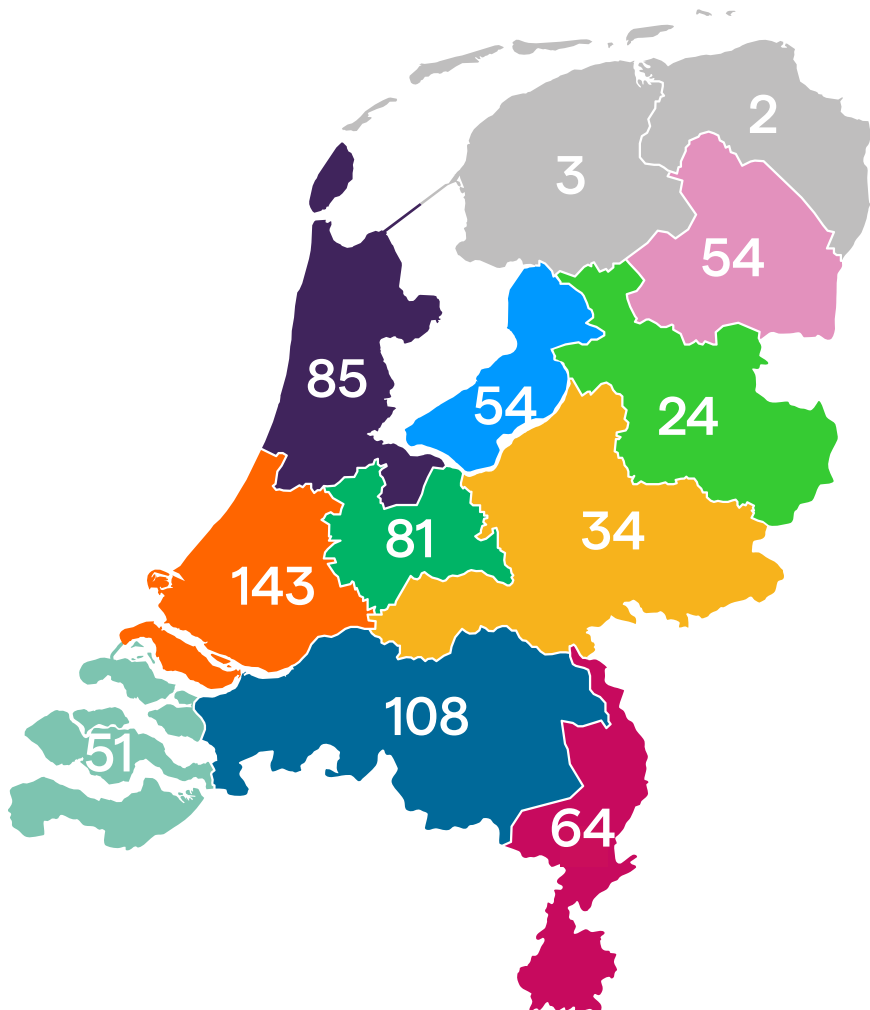
In 2022 zijn 703 bedrijven bezocht in het kader van het TRP. Gemiddeld is er per bezoek 1,7 opvolgende activiteiten uitgekomen.

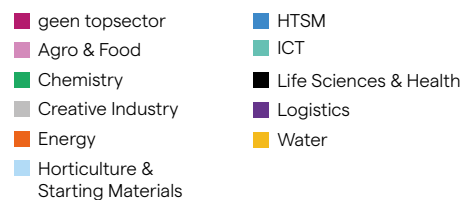
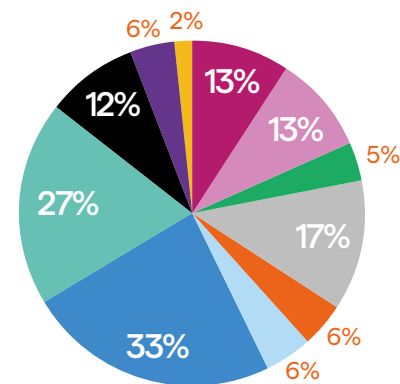
Print Vitroplus Beeldbank NL Branding

Trade Relations Programma

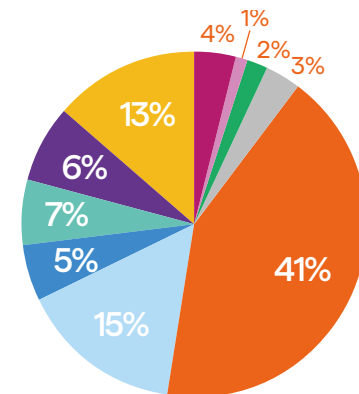
In 2022 zijn 703 bedrijven bezocht. Gemiddeld is er per bezoek 1,7 opvolgende activiteiten uitgekomen. In April zal het 3e Trade Relations Rapport verschijnen.

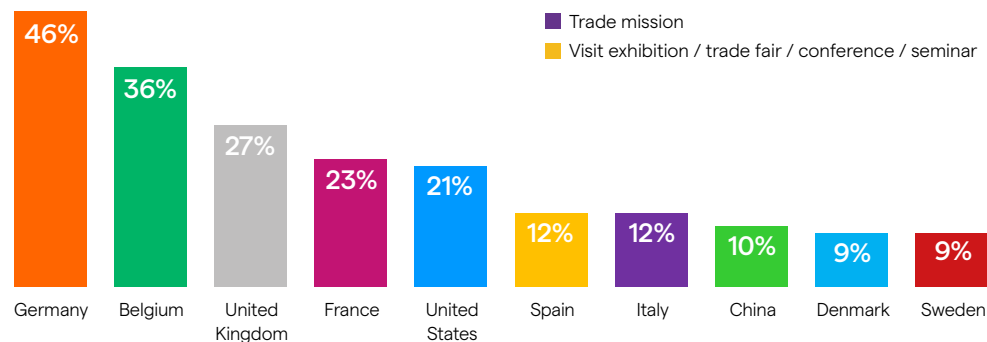
Verdeling bezochte bedrijven naar (top)sector

Instrumenten bij marktbetreding in percentages

Top 10 focuslanden van bedrijven

Publiek-private samenwerking

Trade and Innovate NL werkt samen met NLinBusiness en NLWorks als partners binnen het publiek-private bouwwerk aan het versterken van het verdienvermogen van Nederland, door het Nederlandse bedrijfsleven internationaal meer kansen te bieden. De gezamenlijke inzet binnen het PPS-bouwwerk zit op a) het ontwikkelen van een optimale klantreis, b) meerjarig programmeren op kansrijke markt-thema combinaties, c) het publiek-privaat in collectief verband ontwikkelen van business propositities. Hiermee is uitvoering gegeven aan de aanbevelingen uit de tussentijdse evaluatie van 2020, met betrekking tot versterking van onderlinge samenhang en samenwerking tussen uitvoeringsorganisaties.

— IOB evaluatie

In 2022 heeft de directie Internationaal Onderzoek en Beleidsevaluatie (IOB), de onafhankelijke evaluatiedienst van het ministerie van Buitenlandse Zaken, het beleid en de activiteiten van TINL, NLinBusiness en NLWorks geëvalueerd voor de periode 2017-2022. Het [rapport](#) concludeert over TINL:

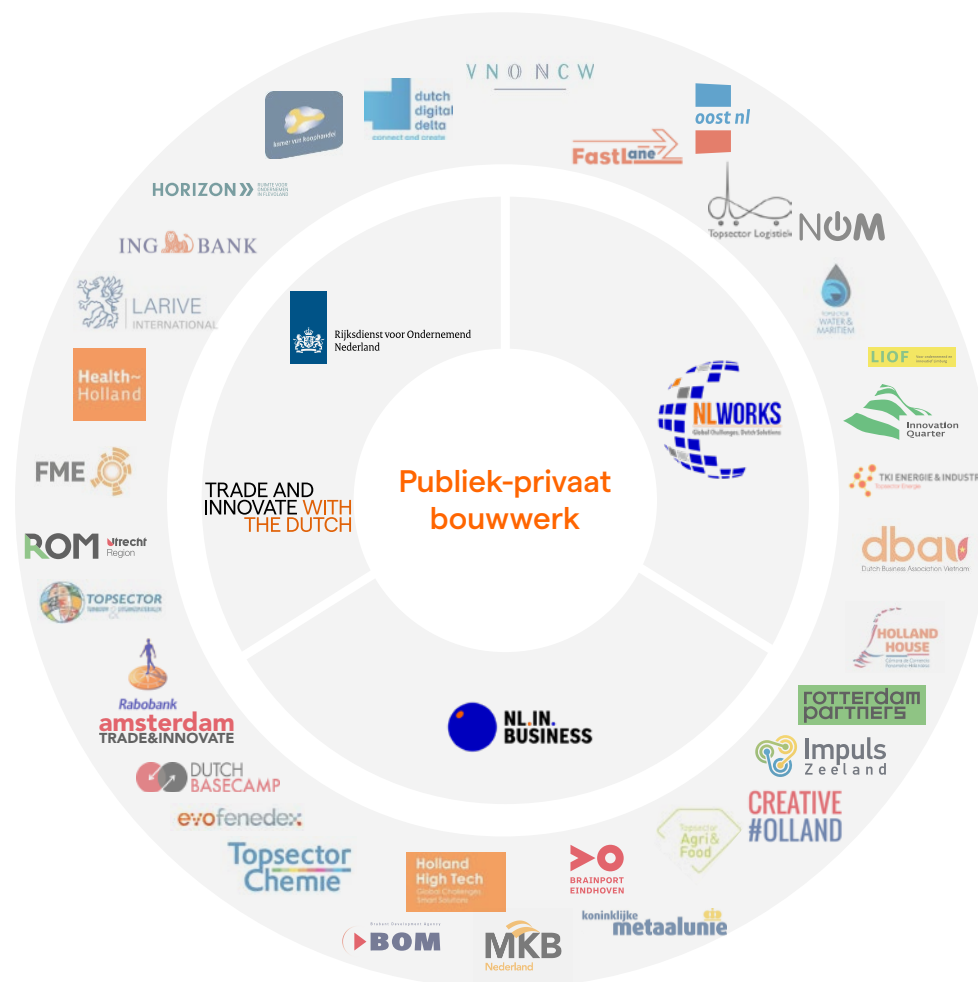
- Krachtenbundeling via het TINL-netwerk heeft ertoe geleid dat TINL-partners elkaar beter informeren, wat vervolgens heeft geleid tot een betere afstemming en deels ook meer gezamenlijke activiteiten. Verbinding met de MT-combinaties is nog niet gemaakt, waardoor activiteiten nog niet structureel op elkaar zijn afgestemd.
- Hoewel een aantal ROM's en RVO al de intentie hadden meer samen te werken voordat de Buijink-middelen beschikbaar kwamen, heeft het ontstaan van TINL een sterke bijdrage

geleverd aan de snelheid, structuur en landelijke dekking waarmee het netwerk tot stand is gekomen.

- Onderzoek toont een verbeterde ontsluiting van activiteiten door het bestaan van het TINL-netwerk, met meer gezamenlijke activiteiten en meer deelname uit andere regio's.

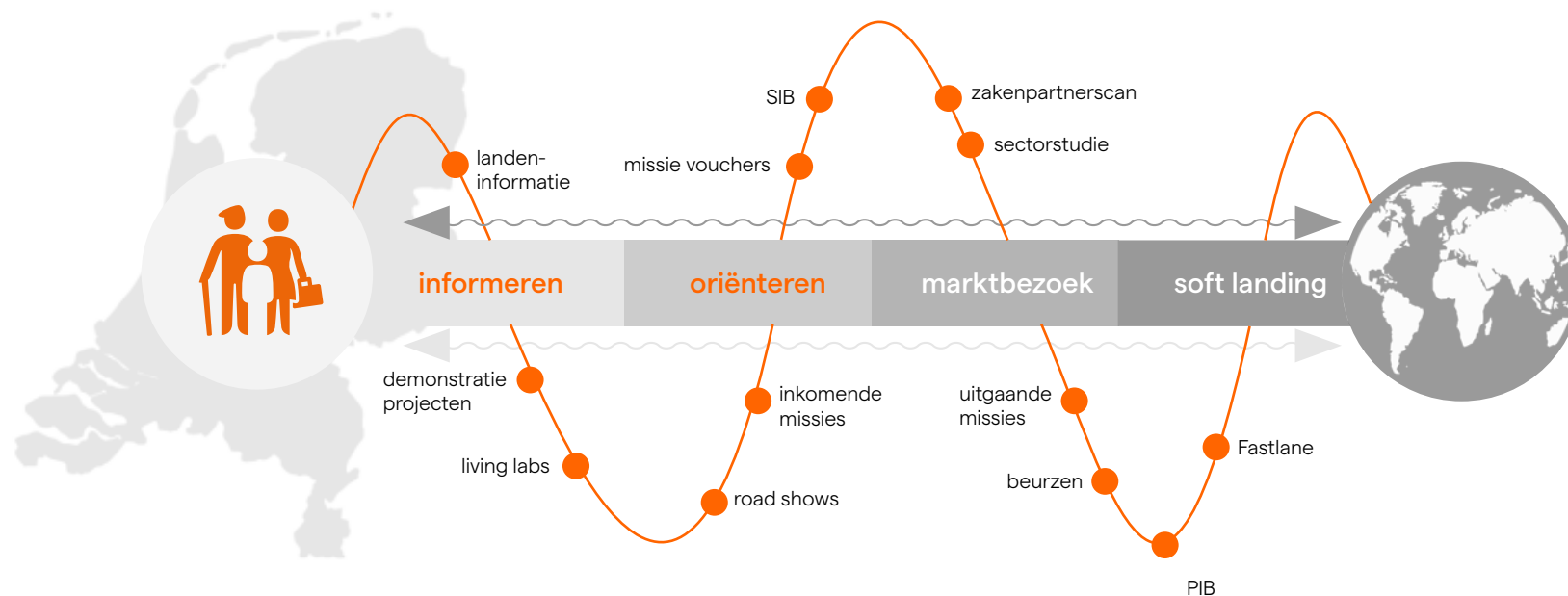
Mede namens het ministerie van EZK heeft BZ een [beleidsreactie](#) op het rapport gegeven en besproken in de Tweede Kamer.

Specifiek ten aanzien van TINL concludeert de minister dat gelet op de overwegend positieve uitkomsten van de IOB-evaluatie het TINL-secretariaat, als vast onderdeel van de RVO-organisatie, wordt gecontinueerd. Daarnaast wordt ook de financiering van het TRP voor de komende jaren voortgezet. Beoogd wordt daarbij de benodigde capaciteit voor de gesprekken van het TRP doelgericht in te zetten. Ook wordt onderzocht hoe de outbound

Publiek-private samenwerking

internationalisering (de ontwikkeling van Nederlandse bedrijven in het buitenland) van de ROM's structureel kan worden versterkt en beter kan aansluiten op het nationale innovatie- en investeringsbeleid van EZK.

Samenwerking met Evofenedex smaakt naar meer.

Bedrijven uit Zeeland, West-Brabant, Zuid-Holland en Vlaanderen kwamen van 8 t/m 10 november samen in de Zeelandhallen tijdens hét zakelijke netwerkevent Contacta.

Met 15.000 unieke bezoekers was dit de gelegenheid voor Impuls Zeeland om samen met ondernemersvereniging Evofenedex een Masterclass Internationaal Zakendoen en Exporteren te organiseren. Evofenedex is een belangenbehartiger voor logistiek en internationaal ondernemen in Nederland. Hun netwerk in binnen- en buitenland telt maar liefst 10.000 leden.

Internationaliseren is lonend: we zien internationaal actieve bedrijven sterker groeien en sneller innoveren. Logisch, want op een internationaal speelveld word je door tal van concurrenten uitgedaagd om innovatiever te zijn. Sommige bedrijven zien export vooral als een middel voor omzetgroei, terwijl exporteren ook een vorm van risicospreiding is.

Daarnaast is gestructureerde export het meest effectief als deze wordt uitgevoerd aan de hand van een goed exportplan. Met een doordacht exportplan kunnen ondernemers hun internationale ambities concretiseren. Met deze masterclass hebben we ondernemers geholpen bij het maken van hun eigen roadmap tot exportgroei en exportsucces.

Contact

Amsterdam Trade & Innovate

+31 6 3806 8194
trade@amsterdam.nl
www.iamsterdam.com/trade

Brabantse Ontwikkelings Maatschappij (BOM)

+31 88 8311 120
trade@bom.nl
www.bom.nl/internationaliseren

Brainport Eindhoven

+31 40 751 2424
invest@brainportdevelopment.nl
www.brainporteindhoven.com

Horizon Flevoland

+31 320 343 100
info@horizonflevoland.nl
www.horizonflevoland.nl

Impuls Zeeland

+31 118 724 900
info@impulszeeland.nl
www.impulszeeland.nl

InnovationQuarter

+31 88 474 7255
info@innovationquarter.nl
www.innovationquarter.nl

LIOF

+31 43 3280 280
info@liof.nl
www.liof.nl

Investerings -en ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland (NOM)

+31 50 5214 444
info@nom.nl
www.nom.nl

Oost NL

+31 6 2013 2531
judith.vandebovenkamp@oostnl.nl
www.oostnl.nl

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO)

+31 6 2508 2806
elmir.gobeljic@rvo.nl
www.rvo.nl

ROM Utrecht Region

+31 85 0221 344
info@romutrechtregion.nl
www.romutrechtregion.nl

Rotterdam Partners

+31 10 790 0140
contact@rotterdampartners.nl
www.rotterdampartners.nl

Trade and Innovate NL

+31 6 1137 6722
emar.gemmeke@rvo.nl
www.tradeandinnovate.nl

COLOFON

Dit is een uitgave van: Trade and Innovate NL

Versie

Februari 2023

Vragen | Opmerkingen | Suggesties

Heeft u vragen, opmerkingen of suggesties over dit TINL Jaarverslag 2022?

Neem contact op met nynke.rozema@rvo.nl.

Disclaimer

Hoewel deze uitgave met de grootst mogelijke zorg is samengesteld kan Trade and Innovate NL geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele fouten. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.